

Prøve i Dansk 3

November/december 2004

Mundtlig del

Censor- og eksaminatorhæfte

Indhold

1. Prøvens niveau og karaktergivning
2. Oversigt over prøven
3. Vejledende censor- og eksaminatorark
4. Prøveafholdelsen
5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation med vejledning til udfyldelsen

1. Prøvens niveau og karaktergivning

Færdighedsprøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 3 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau svarende til Vantage (B2), jf. kompetenskalaen, The Common European Framework.

Mundtlig kommunikation bedømmes ud fra bedømmelseskriterier og ved hjælp af bedømmelseskemaet sidst i dette hæfte.

Ved bedømmelsen af mundtlig kommunikation følges reglerne i bekendtgørelse nr. 513 af 22. juni 1995 om karakterskala og anden bedømmelse.

2. Oversigt over prøven

	Delprøve 1		Delprøve 2	
	Interview	Monolog	Interaktion	Diskussion
Tid	3 min.	7 min.	6 min.	4 min.
Mål	besvare spørgsmål	fortælle sammenhængende	samtale om et emne af almen karakter, herunder stille spørgsmål og medvirke til at holde samtalen i gang	tage stilling til spørgsmål/udsagn og begrundede
Prøvegrundlag	spørgsmål fra eksaminator	projekt eller emne	tegninger/fotos	spørgsmål fra eksaminator
Prøveforløb	prøvedeltagerne svarer på skift på spørgsmål om alm. personlige forhold, interesser osv.	prøvedeltagerne holder på skift oplæg om projekt eller emne	dialog prøvedeltagerne imellem	et opfølgende spørgsmål til diskussion til hver af de to prøvedeltagere

3. Vejledende censor- og eksaminatorark

Delprøve 1

Før prøven begynder: Præsentation (eksaminator, prøvedeltagere, censor). Eksaminator informerer kort om prøvens indhold og forløb (de fire dele).

Interview:
(3 min. pr. par)

Eksaminator informerer herefter prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at svare på spørgsmål.

Herefter henvender eksaminator sig til den ene af prøvedeltagerne og siger fx.: "Først vil jeg gerne vide lidt om dig, så jeg vil bede dig svare på nogle spørgsmål om dig selv."

Eksaminator stiller nogle spørgsmål i et alment emne, som det falder naturligt at spørge til, set i relation til prøvedeltagerens køn, alder osv. (For at sikre at denne del af prøven forbliver på spørgsmål/svar niveau, stilles der spørgsmål, der lægger op til konkrete svar uden længere forklaringer).

Eksempler på emner/spørgsmål:

Sprog

Hvor har du lært dansk?

Hvordan synes du, det har været at lære dansk?

Er der noget, du synes, der har været særligt svært?

I hvilke sammenhænge bruger du dansk?

Hjem, familie og venner

Bor du her i ...?

Er der noget, du særligt godt kan lide eller ikke lide ved at bo her/i prøvedeltagers hjemby?

Hvordan gik det til, at du kom til at bo i...?

Bor du alene eller sammen med din familie?

Fortæl mig noget om din familie.

Har du venner her i Danmark?

Hvordan har du mødt dem/er det let at få venner her?

Arbejde og uddannelse

Har du arbejde her i Danmark?

(Hvis ja): Hvad laver du? Hvad kan du godt lide ved dit job?

(Hvis nej): Hvad lavede du i (hjemland)? Arbejdede du eller var du i gang med en uddannelse?

Hvad kunne du godt tænke dig at lave i fremtiden?

Hvad tror du, du laver om fem år?

Fritid og interesser

Hvad kan du lide at lave, når du har fri?

Dyrker du nogen form for sport?

Har du samme interesser i dag som for fem år siden?

Hvis du havde mulighed for at begynde at beskæftige dig med noget nyt, hvad skulle det så være?

Til evt. afrunding på alle emner:

Fremtidsønsker eller planer

Hvad skal du bruge prøven til?

Har du nogle konkrete planer for fremtiden?

Afslut med "tak".

Derefter gentages proceduren henvendt til den anden prøvedeltager.

Monolog:

(7 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven består i, at de hver for sig holder et oplæg i 3-4 minutter uden medvirken af eksaminator.

Herefter henvender eksaminator sig til den ene prøvedeltager og siger: "Værsgo, vil du holde dit oplæg."

Når prøvedeltageren har afsluttet sit oplæg (eller tiden er gået), siger eksaminator "tak" og stiller et enkelt, afrundende spørgsmål med det formål at vise, at oplægget er forstået, og at denne del af prøven er afsluttet.

Derefter gentages proceduren henvendt til den anden prøvedeltager.

Delprøve 2

Der er tre emner, A, B og C, hvoraf prøvedeltagerne tildeles ét ved lodtrækning.

Emne A: Kommunikationsformer

Interaktion:
(6 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles pligt at holde samtalen i gang, og at begge får mulighed for at demonstrere deres sproglige kompetence.

Arket med tegninger til emnet "Kommunikationsformer" lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er nogle tegninger, der viser forskellige måder at kommunikere på. Først skal I tale om, hvad der foregår i situationerne. Derefter skal I sammen diskutere, hvilken af de fem kommunikationsformer I foretrækker. I har ca. 6 minutter, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt".

Eksaminator siger "tak", når tiden er gået.

Diskussion:
(4 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. (Så vidt muligt skal spørgsmålene relateres direkte til den foregående interaktion, og de skal have en karakter, der med det samme engagerer prøvedeltageren i en diskussion med mulighed for at begrunde synspunkter).

Hvis prøvedeltagernes samtale er foregået på et meget konkret plan, bør eksaminators spørgsmål stilles på et mere abstrakt niveau, så prøvedeltagerne bliver udfordret i en grad, hvor grænserne for den sproglige kompetence bliver synlige, således at bedømmelsen kan foretages på et sikkert grundlag. Det sidste af spørgsmålene herunder er et eksempel på et spørgsmål i denne kategori.

Eksempler på indledende spørgsmål:

Jeg hørte dig sige, at du foretrækker...
Hvorfor gør du det? - Hvilke ulemper kunne der være forbundet med den kommunikationsform?

Mange børn i dag har egen mobiltelefon.
Hvilke problemer kan der være forbundet med det?

Det er populært både hos voksne og børn at kommunikere på internettet. Kan du nævne noget godt og mindre godt ved brugen af internettet?

Brugen af mobiltelefon er meget omfattende også på offentlige steder.
Hvad er din holdning til det?

Vi lever i et kommunikationssamfund på godt og ondt. Hvem bliver vindere og tabere her?

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem den enkelte prøvedeltager og eksaminator).

Emne B: Sundhed

Interaktion:
(6 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator.

Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles pligt at holde samtalen i gang, og at begge får mulighed for at demonstrere deres sproglige kompetence.

Arket med tegninger til emnet "Sundhed" lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er nogle tegninger, der viser situationer, der kan være sundhedsskadelige. Først skal I tale om, hvad der foregår i situationerne, og hvilke konsekvenser det kan have for folks sundhed. Derefter skal I diskutere med hinanden, hvilken af situationerne I synes er mest sundhedsskadelig. I har ca. 6 minutter, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt."

Eksaminator siger "tak", når tiden er gået.

Diskussion:
(4 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. (Så vidt muligt skal spørgsmålene relateres direkte til den foregående interaktion, og

de skal have en karakter, der med det samme engagerer prøvedeltageren i en diskussion med mulighed for at begrunde synspunkter).

Hvis prøvedeltagernes samtale er foregået på et meget konkret plan, bør eksaminators spørgsmål stilles på et mere abstrakt niveau, så prøvedeltagerne bliver udfordret i en grad, hvor grænserne for den sproglige kompetence bliver synlige, således at bedømmelsen kan foretages på et sikkert grundlag. Det sidste af spørgsmålene herunder er et eksempel på et spørgsmål i denne kategori.

Eksempler på indledende spørgsmål:

Jeg hørte dig sige, at du synes ... er mest sundhedsskadeligt.
Hvorfor mener du det?

Hvilke andre forhold end dem på billederne kan påvirke folks sundhedstilstand negativt?

Hvad mener du, man kan gøre for at forbedre folks sundhedstilstand?
Hvad kan den enkelte gøre?
Hvad kan samfundet gøre?

Hvad tror du, der sker i de næste 50 år.
Kommer vi til at leve et sundere eller et mere usundt liv? Hvorfor?

Man diskuterer ofte, hvilke forpligtelser samfundet har over for mennesker, der vælger at leve usundt (fx ved at ryge eller drikke meget). Fx: Skal samfundet betale for hospitalsbehandling af sygdomme, der skyldes usund levevis? Hvad mener du? Hvorfor?

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem den enkelte prøvedeltager og eksaminator).

Emne C: Danmark

Interaktion:
(6 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator.

Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles pligt at holde samtalen i gang, og at begge får mulighed for at demonstrere deres sproglige kompetence.

Arket med fotos til emnet "Danmark" lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er nogle fotos fra Danmark. Først skal I tale om, hvad de fortæller om Danmark (samfund og kultur). Derefter skal I diskutere med hinanden, hvilket af stederne I ville vise en besøgende for at give det bedst mulige indtryk af dansk kultur. I har ca. 6 minutter, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt".

Eksaminator siger "tak", når tiden er gået.

Diskussion:
(4 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til en prøvedeltager ad gangen. (Så vidt muligt skal spørgsmålene relateres direkte til den foregående interaktion, og de skal have en karakter, der med det samme

engagerer prøvedeltageren i en diskussion med mulighed for at begrunde synspunkter).

Hvis prøvedeltagernes samtale er foregået på et meget konkret plan, bør eksaminators spørgsmål stilles på et mere abstrakt niveau, så prøvedeltagerne bliver udfordret i en grad, hvor grænserne for den sproglige kompetence bliver synlige, således at bedømmelsen kan foretages på et sikkert grundlag. Det sidste af spørgsmålene herunder er et eksempel på et spørgsmål i denne kategori.

Eksempler på indledende spørgsmål:

Jeg hørte dig sige, at du ville vælge
Hvorfor ville du det?

Er der andre steder eller ting end dem på fotoerne, som du forbinder med dansk kultur?

Nogle af fotoerne har motiver fra København. Er det normalt sådan, at det er i hovedstaden, man bedst kan finde steder eller ting, som viser noget om et lands kultur? Hvorfor/hvorfor ikke?

Kan du nævne nogle vigtige forskelle mellem dansk kultur og dit lands kultur?
Hvilke ting/steder ville du vælge at vise i dit land?

Man taler om, at forskellige landes kulturer
kommer til at ligne hinanden mere og mere.
Er du enig i, at det er sådan?
Hvorfor/hvorfor ikke?

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

4. Prøveafholdelsen

Parprøve

Prøvedeltagerne går op parvis.

I tilfælde af et ulige antal prøvedeltagere aflægges prøven af tre deltagere i sidste forløb. Prøvegrundlag og procedure ændres ikke, men den samlede prøvetid forlænges med ca. 15 minutter.

I tilfælde af, at der kun er tilmeldt én prøvedeltager, eller hvis en prøvedeltager får forfald, aflægges prøven individuelt med eksaminator som samtalepartner. Prøvetiden er i dette tilfælde 20 minutter inklusive votering.

Forberedelsestid

Der er ingen forberedelsestid i direkte tilknytning til prøveafholdelsen.

Censor

Med mindre specielle forhold under prøveafviklingen nødvendiggør dette, deltager censor ikke aktivt i nogen del af prøven, men fokuserer alene på at lytte til og på et analytisk grundlag bedømme hver prøvedeltagers mundtlige kompetence.

Eksaminator

Det er eksaminator, der informerer prøvedeltagerne om prøvens forløb, og som i øvrigt giver en så fyldestgørende introduktion til prøven, at den kan gennemføres efter hensigten.

Det er ligeledes eksaminator, der styrer prøven og herunder sikrer, at prøvedeltagerne får lige mulighed for at komme til orde. Skulle det ske, at en af prøvedeltagerne ved interaktionen intet har at bidrage med, overtager eksaminator dennes rolle og sikrer, at den anden prøvedeltager får mulighed for at få sine færdigheder i denne del af prøven bedømt.

Eksaminator giver en holistisk bedømmelse af prøvedeltagernes præstation.

I mundtlig kommunikation indgår færdighed i at forstå samtalepartneren. Denne færdighed kan kun på nogenlunde sikkert grundlag bedømmes ved den del af prøven, hvor eksaminator er samtalepartneren. Eksaminator bør tale tydeligt (men ikke artikulere overdrevent) og samtidig udfordre prøvedeltagerens evne til at forstå samtalepartneren, så det bliver muligt at vurdere, hvor grænserne for forståelsen går. Det kan fx ske ved at forøge taletempoet eller ved at anvende et ordforråd af stigende sværhedsgrad over for dygtige prøvedeltagere.

Delprøve 1 – interview

Eksaminator styrer kommunikationen og beder hver prøvedeltager give informationer om almindelige personlige forhold, interesser og præferencer etc. De to prøvedeltagere behøver ikke kommunikere med hinanden i denne del af prøven, men en spontan kommunikation prøvedeltagerne imellem kan fint indgå, hvis det kan lade sig gøre, uden at fokus forskydes.

Delprøve 1 – monolog

Prøvedeltagerne holder på skift et oplæg med udgangspunkt i projektarbejde eller selvvalgt emne.

Eksaminator sikrer, at det virkelig bliver det monologe, sammenhængende sprog, der bedømmes. Det betyder, at eksaminators rolle begrænser sig til at bede prøvedeltageren begynde sit oplæg og – i tilfælde af, at prøvedeltageren går i stå – at hjælpe med en "genstart".

Klarer prøvedeltageren ikke det monologe oplæg, bør eksaminator ikke lade denne del af prøven glide over i interviewformen, men derimod afslutte "nænsomt" og derved lade prøvedeltagers manglende kompetence på det punkt komme til udtryk, så det indgår i bedømmelsen.

Prøvedeltageren holder sit oplæg på baggrund af egne stikord. Hvis en prøvedeltager ikke har medbragt stikord, men derimod en tekst, hvorfra der læses op, beder eksaminator prøvedeltageren undlade at læse op fra teksten. Følger prøvedeltageren ikke denne henstilling, må bedømmelsen af prøvedeltagerens mundtlige kompetence foretages på baggrund af den øvrige del af prøven. Prøvedeltageren har så ikke demonstreret beherskelse af sammenhængende, monologt sprog, hvilket indgår i bedømmelsen.

Delprøve 2 – interaktion

I denne del af prøven kommunikerer prøvedeltagerne med hinanden om løsningen af en opgave. Prøvedeltagerne præsenteres for et visuelt input (tegninger eller fotos) som grundlag for den opgave, de skal løse.

De bliver herefter bedt om på skift at fortælle, hvad der sker på tegningerne/fotoerne, og derefter i fællesskab komme frem til en afgørelse i forbindelse med den stillede opgave.

Delprøve 2 – diskussion

I denne del af prøven er det eksaminator, der styrer kommunikationen. Dette sker ved at stille hver af prøvedeltagerne et opfølgende spørgsmål til emnet og bede dem diskutere dette med eksaminator.

Det er vigtigt – den begrænsede prøvetid taget i betragtning – at eksaminator med det samme stiller spørgsmål af en art, der lægger op til stillingtagen og diskussion, og at spørgsmålene diskuteres på en måde, så prøvedeltagerne får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

I de tilfælde, hvor der ved interaktionen har været asymmetri prøvedeltagerne imellem, sådan at den ene prøvedeltager har fået mere taletid end den anden, er det vigtigt, at eksaminator under diskussionen sikrer den anden prøvedeltager mulighed for at demonstrere sin mundtlige kompetence. Dette sker ved, at denne prøvedeltager sikres lidt ekstra taletid i diskussionen.

5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

Navn: _____	Navn: _____						
CPR-nummer: _____	CPR-nummer: _____						
Delprøve 1: maksimum 6 point	Delprøve 1: maksimum 6 point						
Interview <table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	2	1	0	Interview <table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	2	1	0
2	1	0					
2	1	0					
Monolog <table border="1"><tr><td>4</td><td>2</td><td>0</td></tr></table>	4	2	0	Monolog <table border="1"><tr><td>4</td><td>2</td><td>0</td></tr></table>	4	2	0
4	2	0					
4	2	0					
Delprøve 2: maksimum 6 point	Delprøve 2: maksimum 6 point						
Interaktion <table border="1"><tr><td>4</td><td>2</td><td>0</td></tr></table>	4	2	0	Interaktion <table border="1"><tr><td>4</td><td>2</td><td>0</td></tr></table>	4	2	0
4	2	0					
4	2	0					
Diskussion <table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	2	1	0	Diskussion <table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	2	1	0
2	1	0					
2	1	0					
Fluency <table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	2	1	0	Fluency <table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	2	1	0
2	1	0					
2	1	0					
Grammatisk kompetence <table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	2	1	0	Grammatisk kompetence <table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	2	1	0
2	1	0					
2	1	0					
Ordforråd <table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	2	1	0	Ordforråd <table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td></tr></table>	2	1	0
2	1	0					
2	1	0					
Udtale <table border="1"><tr><td>4</td><td>2</td><td>0</td></tr></table>	4	2	0	Udtale <table border="1"><tr><td>4</td><td>2</td><td>0</td></tr></table>	4	2	0
4	2	0					
4	2	0					
Point: /22	Point: /22						
Karakter: _____	Karakter: _____						

Point:	22-13	12-11	10-0
	udmærket/middel	acceptabel	usikker
	(13-7)	(6)	(5-00)

Vejledning til udfyldelse af bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

Ved bedømmelsen kombineres en holistisk bedømmelse (af interview, monolog, interaktion og diskussion) med en analytisk bedømmelse (fluency, grammatisk kompetence, ordforråd og udtale).

Pointtildelingen foregår ved afkrydsning.

For alle delfærdigheder gælder det, at der gives fuldt pointtal for den gode præstation, halve pointtal for den mangelfulde, men dog acceptable præstation, og nul point for den mangelfulde og uacceptable præstation.

Pointtildelingen bruges til at fastslå, om en prøvedeltager skal have en karakter i kategorien "usikker" (5 - 03 - 00), have karakteren 6 eller en karakter derover. Karakterer mellem 7 og 13 fastsættes med udgangspunkt i pointtildelingen, kombineret med en helhedsvurdering.

Eksempel:

Delprøve 1: maksimum 6 point

Interview	☒	☐	☐
Monolog	☐	☒	☐

Delprøve 2: maksimum 6 point

Interaktion	☐	☒	☐
Diskussion	☒	☐	☐

Fluency	☐	☐	☒
---------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------

Grammatisk kompetence	☐	☒	☐
-----------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------

Ordforråd	☒	☐	☐
-----------	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------

Udtale	☐	☒	☐
--------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------

I eksemplet har prøvedeltageren opnået 13 point af 22 mulige.

Point: 13/22

Karakter: